

LBRIS

We know
books

Jules Verne

*Doi ani
de vacanță*

Traducere de Etelka Parasca

ROL
CRIS

Coperta: Faber Studio

Tehnoredactare: Gabriela Anghel

Corectură: George Crețu

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin ROLCRIS.

Copyright © 2024, ROLCRIS.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
VERNE, JULES

Doi ani de vacanță / Jules Verne. - București : Rolcris, 2024

ISBN 978-630-6538-02-7

821.133.1

Pentru comenzi și informații, vă rugăm să ne contactați la:

Tel.: 021/2222223; 0722.214.696

www.rolcris.ro

E-mail: contact@rolcris.ro

ROLCRIS

Str. Al. Ioan Cuza, nr. 50, sector 1, București

ISBN 978-630-6538-02-7

CAPITOLUL I

FURTUNA. UN IAHT ÎN VOIA SORTII. PATRU
COPILANDRI PE PUNTEA VASULUI *SLOUGHI*.
PÂNZA CATARGULUI PRINCIPAL SFÂȘIATĂ. O
VIZITĂ ÎN INTERIORUL IAHTULUI. AJUTORUL
DE MARINAR APROAPE STRANGULAT.

UN URIAȘ VAL DIN SPATE. PĂMÂNT, PRIN
CEAȚA DIMINEȚII. BANCUL DE STÂNCI.

În noaptea aceea de 9 martie 1860, norii se lăsaseră atât de jos peste mare, încât abia de mai vedeai la câțiva pași. Pe marea aceasta în freamăt, cu valuri care în rostogolirea lor aruncau lumini livide, o navă de mic tonaj gonea cu aproape toate pânzele strânse.

Era un iaht de o sută de tone – un *schooner*, cum sunt denumite goetele în Anglia și în America.

Numele vasului era *Sloughi*. Zadarnic însă l-ai fi căutat scris pe placa de la pupa, căci vreo furtună ori poate o ciocnire i-l smulsese în parte.

Să fi fost unsprezece seara. Sub latitudinea aceea, pe la începutul lui martie, nopțile sunt încă scurte. Către cinci

dimineța aveau să se ivească zorile. Dar cu cât ar fi oare mai mică primejdia dacă soarele ar lumina depărtările? Corabia șubrezită n-ar rămâne tot o jucărie a valurilor? Nimic nu s-ar schimba... Doar domolirea hulei și încetarea vântului năvalnic ar mai salva-o de la cel mai cumplit naufragiu, în plin ocean, departe de orice peticuț de pământ pe care vreun supraviețuitor și-ar mai găsi poate scăparea.

La pupa navei, patru băieți – unul de 14 ani, alți doi de 13 și ajutorul de marinar, musul, un negru de vreo 12 ani, toți în jurul timonei – se străduiau din răspuțeri să țină piept furiei valurilor care amenințau să culce iahtul pe o parte. Era o treabă peste măsură de grea, căci roata nu mai putea fi frânată și în orice clipă riscau să fie azvârliți peste bord.

Într-adevăr, către miezul nopții, un val năprasnic izbi iahtul în flanc cu atâta putere, încât mare minune că n-a smuls timona cu totul.

Copiii, răsturnați de zguduire, izbutiră totuși să se ridice degrabă.

— Mai merge timona, Briant? întrebă unul dintre ei.

— Merge, Gordon, răspunse Briant, care-și reluase locul și-și păstrase tot sângele-rece. Apoi, adresându-se unui al treilea:

— Fii tare, Doniphan, nu-ți pierde cumpătul! Trebuie să-i salvăm pe ceilalți!

Toate astea le spusese în englezește, dar, după accent, îți dădeai seama că Briant era francez. Și, întorcându-se către mus:

— Ești cumva rănit, Moko?

— Nu, răspunse copilul. Numai de-am putea ține vasul în echilibru să poată tăia valurile, că altfel ne ducem la fund.

În clipa aceea, cineva dădu la o parte brusc deschizătura capotei din dreptul scării ce ducea spre salonul *schoonerului*. Două căpșoare apărură prin deschizătură, iar odată cu ele și capul vioi al unui câine care începu să latre.

— Briant! Briant! strigă un copil de 9 anișori. Ce s-a-ntâmpat?

— Nimic, Iverson, nimic! îl liniști Briant. Fii bun și coboară numaidecât cu Dole...

— Hai, ce mai stai?

— Da, dar ne e așa de frică! spuse și alt copil, mai mic ca ei.

— Ce fac ceilalți? întrebă Doniphan.

— Și lor le e frică, spuse Dole.

— Hai, hai, la locul vostru! strigă Briant. Închideți bine ușa, băgați capul sub plapumă, închideți ochii și n-o să vă mai fie frică! Nu e primejdie!

— Atenție! Alt val! strigă Moko.

O izbitură puternică din spate zdruncină vasul. De astă dată, din fericire, valul nu trecu peste punte, căci, dacă apa ar fi pătruns prin deschizătura capotei, iahtul, îngreunat, n-ar mai fi putut să se ridice deasupra valurilor.

— Iute înăuntru! se răsti Gordon. Ce stați! Vă arăt eu vouă!

— Hai, copii! La culcare! le spusese mai cu blândețe Briant.

Căpșoarele se făcură nevăzute, dar un alt băiețel se arătă din spatele lor.

— Nu-ți putem fi și noi de folos, Briant?

— Nu, Baxter, nu! răspuse Briant. Tu cu Cross, cu Webb, cu Service și cu Wilcox stați cu copiii! Noi patru suntem destui aici!

Baxter închise ușa din interior.

— Și lor le e frică, zise Dole.

— Cum! Așadar nu erau decât copii la bordul acestui iaht în luptă cu furtuna?

— Da, numai copii!

— Și câți erau la bord?

— Cincisprezece, cu Gordon, Briant, Doniphan și musul.

În ce împrejurări se imbarcaseră?

Vom afla în curând.

— Dar cum, nu e niciun bărbat pe iaht? Niciun căpitan care să dea comanda? Niciun marinar să le fie de ajutor? Niciun timonier care să conducă pe furtuna asta?

— Nu! Niciunul!

Așadar, nu era nimeni pe bord care să-și dea seama exact în ce anume punct se afla vasul *Sloughi* pe ocean? Și ce ocean! Cel mai vast dintre toate! Pacificul care se întinde pe 2 000 de leghe în lărgime, de pe țărmurile Australiei și ale Noii Zeelande până-n litoralul Americii de Sud.

Care să fi fost cauza? Să fi pierit oare echipajul vasului în vreo catastrofă? Pirați de prin Malaysia să fi pus stăpânire pe vas și să-i fi lăsat de capul lor la bord doar pe copilandrii aceștia, dintre care cel mai răsărit avea abia 14 ani?

Altfel, un vas de 100 de tone ar fi trebuit să dispună măcar de un căpitan, de un secund și de cinci-șase marinari. Or, din

tot personalul acesta strict necesar ca să-l conducă, nu mai rămăsese decât musul.

De unde putea veni iahtul acesta, de pe ce țărmuri austral-asiatice, de prin ce arhipelaguri ale Oceaniei, de câtă vreme plutea și cu ce destinație?

Desigur că, dacă vreun comandant de vapor ar fi întâlnit goeleta *Sloughi* prin aste mări îndepărtate, copiii ar fi știut să-i răspundă la întrebări. Din nefericire însă la orizont nu era nici urmă de corabie, nici de vreunul dintre acele transatlantice ale căror drumuri se încrucișează pe mările australiene, nici de nave de comerț, cu aburi ori cu pânze, din cele trimise cu sutele din Europa ori din America înspre porturile din Pacific. Și, chiar dacă prin preajmă s-ar fi aflat vreun asemenea bastiment, atât de puternic datorită mașinilor sale ori aparaturii sistematice de pânze, tot n-ar fi putut veni în ajutorul iahtului pe care marea îl arunca de colo colo ca pe-o epavă, deoarece și el ar fi trebuit să lupte împotriva furtunii.

Briant și tovarășii săi se străduiau din răspuțeri ca iahtul să nu fie izbit din coastă.

— Ce e de făcut? strigă Doniphan.

— Tot ce o sta în puterile noastre! răspuse Briant.

Aceste cuvinte erau rostite de un copilandru, în momente când până și cel mai vajnic dintre bărbați poate că și-ar fi pierdut nădejdea!

Într-adevăr, furtuna se dezlănțuia tot mai aprigă. Vântul se năpustea cu o furie nimicitoare, cum spun marinarii – și cu drept cuvânt, căci vasul putea fi spulberat într-o clipă de o

răbufnire de vânt. De altfel, de două zile se aflau aproape în voia valurilor, deoarece catargul principal fusese rupt la patru picioare de la bază, astfel că nu mai avuseseră unde prinde „săgeata“, pânza din față care i-ar fi ajutat să poată ține mai sigur vasul în direcția vântului. Catargul mizenei, cu vârful retezat, mai ținea încă, dar amenința dintr-o clipă într-alta să se prăbușească peste punte, fiind slăbit din odgoane.

La prova, bucăți sfâșiate din șirul de vântrele se zbăteau în vânt cu pocnete ca de pușcă. Din toate pânzele nu mai rămăsese decât mizena, gata să se sfâșie și ea, căci băieții nu avuseseră putere s-o mai ruleze pe vergă, ca să-i micșoreze suprafața. Iar dacă și pânza asta s-ar sfâșia, vasul n-ar mai putea fi ținut pe linia vântului, și valurile, lovindu-l în coastă, l-ar culca și l-ar scufunda cu oameni cu tot în adâncuri.

De atâta vreme, nicio insulă nu se arăta în larg, niciun continent spre răsărit! Oricât de plină de primejdii ar fi fost o apropiere de țarm, totuși copiii erau mai puțin îngroziți de ea decât de furiile mării acesteia fără de sfârșit. Țarmul, fie el cât de neprimitor ori de stâncos, ori de supus năvalei vijelioase a apelor și zbuciumului neîntrerupt al valurilor printre stânci, țarmul, gândeau ei, ar fi fost mântuirea, ar fi fost pământul care te ține, nu oceanul acesta care se cascadează să te înghită.

Căutau deci cu privirea, doar or vedea vreo lumină încotro să se îndrepte. Dar nicio licărire nu se arăta în noaptea întunecată.

Deodată, curând după miezul nopții, o pârlitură grozavă acoperi urletele valurilor.

— S-a rupt catargul mizenei! strigă Doniphan.

— Nu, răspuse Moko. Pânza s-a smuls din agățători.

— Trebuie scoasă cu totul, fu de părere Briant. Gordon, tu rămâi la timonă cu Doniphan, iar tu, Moko, vino să-mi ajuți.

Ca ajutor de marinar, Moko era oarecum priceput în meserie, dar nici Briant nu era chiar neștiutor. Doar străbătuse și el Atlanticul și Pacificul, călătorind din Europa spre Australia, și nu-i erau cu totul necunoscute manevrele necesare pentru a conduce o navă. Așa se face că ceilalți băieți, care habar n-aveau de vreo manevră, lăsară pe seama lui și a lui Moko cârmuirea iahtului.

Cât ai clipi, Briant și ajutorul său ajunseră vitejește la prova. Pentru ca iahtul să nu fie izbit în coastă și înclinat, trebuia neapărat înlăturată mizena – pânza principală – care se adunase ca o pungă, umflată de vânt în partea de jos, și ținea vasul în loc, gata să se aplece. De s-ar fi întâmplat una ca asta, nici că s-ar mai fi putut ridica decât dacă i-ar fi retezat catargul chiar de la bază, după ce l-ar fi desprins mai întâi din cabluri. Dar cum ar fi reușit așa ceva niște copii?

Cu toate greutatele, Briant și Moko au dat dovadă de mare dibăcie. Hotărâți să păstreze cât mai multe pânze pentru ca iahtul să se mențină cu vântul din spate cât timp va ține furtuna, ei reușiră să lărgească frânghia vergei, care coborî la patru-cinci picioare deasupra punții. Părțile zdrențuite ale mizenei odată tăiate cu cuțitul, prinseră cu două cârlige colțurile de jos, legându-le cu frânghii trecute prin belciugele de fier de pe punte, lucru anevoios, căci în nenumărate rânduri vajnicii băieți erau să fie măturați de valuri.

Cu toate că pânzele erau atât de împuținată, goeleta reuși să-și mențină direcția pe care pornise de atâta vreme. Chiar dacă nu ar mai fi avut nicio pânză, corpul corabiei oferea totuși destulă suprafață vântului, pentru ca vasul să capete viteza unui torpilor. Totul era să poată întrece în iuțeală valurile, pentru ca să evite masele de apă azvârlite peste balustradă.

Terminând, Briant și Moko se înapoiară lângă Gordon și Doniphan, ca să le ajute la timonă. Dar în aceeași clipă capota se deschise din nou și un copil scoase capul. Era Jacques, fratele lui Briant, cu trei ani mai mic ca el.

— Ce e cu tine, Jacques? îl întrebă frate-său.

— Vino, vino! îi răspunse Jacques. A intrat apă până în salon!

— Cum se poate? strigă Briant. Și alergând spre scară, coborî degrabă.

Salonul era slab luminat de o lampă care, din cauza tangajului, se legăna întruna când într-o parte, când într-alta.

Prin umbră se zăreau vreo zece copii, întinși pe canapele sau în paturi. Cei mai mici, între 8 și 9 ani, înspăimântați, stăteau grămădiți toți laolaltă.

— Nu e nicio primejdie! le spuse Briant, cu gând să-i liniștească. Doar sunteți cu noi! Nu vă fie frică! Și, plimbând lumina unui felinar peste podeaua salonului, își dădu seama că într-adevăr un strat de apă curgea când într-o parte, când în cealaltă a iahtului.

De unde să fie apa? Să fi pătruns prin vreo crăpătură a bordajului? Trebuia văzut.

În rând cu salonul mai era o cameră mai mare, apoi sala de mese și cabina echipajului. Briant trecu la rând prin fiecare din ele și văzu că apa nu pătrundea nici pe deasupra, nici pe dedesubtul liniei de plutire, ci, rămasă pe punte de pe urma unui val mai mare, parte din ea se scursesese în interior pe lângă capota de la cabina echipajului. Deci, nicio primejdie.

Ca să-și liniștească tovarășii, Briant mai trecu o dată prin salon, apoi, mai puțin îngrijorat, își reluă locul la cârmă. Goeleta era construită solid; prin fundul de curând recăptușit cu aramă, apa nu-și putea face loc. Putea, așadar, să înfrunte furtunile.

Să fi fost aproape unu noaptea. În bezna din jur, și mai neagră din cauza grosimii norilor, furtuna se dezlănțuia cumplit. Iahtul în mers părea învăluit de ape. Țipătul ascuțit al pescărușilor sfâșia văzduhul. Să însemne oare că e pământ pe-aproape? Nu, căci se întâmplă uneori să-i întâlnești la sute de leghe depărtare de țărm: neputându-se împotrivi vântului, aceste păsări ale furtunii se lăsau târâte de uragan ca și iahtul, căruia nicio putere din lume nu i-ar mai fi putut stăvili goana.

O oră mai târziu se auzi o altă pâraitură. Puținul ce mai rămăsese din mizenă se spintecase, iar fâșiile de pânză se împrăștiară în zare ca niște enormi goelanzi.

— Nu mai avem pânze, spuse Doniphan, și nici puțința să întindem alta!

— Nu-i nimica! răspunse Briant. Fii sigur că vom înainta tot atât de repede!

— Halal răspuns! exclamă Doniphan. Dacă atâta te pricepi...

— Păzea! Vin valuri mari din spate! strigă Moko. Trebuie să ne legăm strâns de ceva, altfel ne vor lua!

Dar nici nu sfârși bine, când deodată câteva tone de apă trecură peste punte. Briant, Doniphan și Gordon fură aruncați peste capotă, de care reușiseră să se agațe. Cât despre Moko, se făcu nevăzut odată cu masa de apă care mătură iahtul din spate către față, smulgând și o parte din rezerva de cherestea, două bărci și o iolă – cu toate că fuseseră puse la adăpost –, ca și câteva prăjini de catarg și cutia busolei.

Dar, cum bucați din balustradă fuseseră și ele smulse, apa s-a scurs de îndată, împiedicând iahtul să se scufunde sub enorma povară.

— Moko! Moko! strigă Briant de cum își veni în fire.

— L-o fi azvârlit în mare! spuse Doniphan.

— Nu știi, nu se vede! Nu-l aud! spuse Gordon, aplecându-se peste punte.

— Trebuie salvat! Iute, un colac de plută! Niște frânghiii! ceru Briant. Și cu glas tare, care răsună puternic în scurtul răstimp de acalmie, îl strigă iar: Moko! Moko!

— Ajutor! Ajutor! răspunse Moko.

— Nu e în apă, spuse Gordon. Îi aud glasul dinspre prova.

— Mă duc să-l scap, spuse Briant.

Și iată-l cățărându-se pe punte, apărându-se cât putea de loviturile scripeților care se bălângăneau la capătul frânghiilor lăsate în voie și ferindu-se ca din cauza tangajului să nu cadă pe puntea alunecoasă.

Din nou strigătul lui Moko răsună din beznă. Apoi nu se mai auzi nimic.

Între timp, cu sfortări supraomenești, Briant reuși să ajungă la capota cabinei echipajului.

Strigă... Niciun răspuns... Să-l fi smuls oare vreun alt val după ultimul său strigăt deznădăjduit? Dar atunci, sărmanul copil trebuie să fi rămas mult în urmă, căci hula nu l-ar fi putut duce cu iuțeala iahtului. În cazul acesta, era pierdut.

Nu! Un geamăt slab ajunsese până la Briant, care se repezi înspre locul unde era împlântat piciorul catargului din față. Acolo, dibuind prin întuneric, dădu peste un trup care se zbătea.

Moko horcăia din greu, îngrămadit în unghiul pe care-l formează la prova balustrada iahtului: funia, cu care se legase peste mijloc ca să nu fie târât de valuri și care îl scăpase de la înec, era acum pe cale să-l sugrume. Briant își deschise briceagul și cu greu izbuti să taie frânghiile care-l strângeau pe băiat.

Desprins din strânsoare și readus pe punte, de îndată ce își veni în fire, copilul îi mulțumi lui Briant și trecu de-a dreptul la cârmă. Toți patru se legară, ca să nu fie luați de valurile năprasnice ce se ridicau în calea iahtului.

Dar, contrar așteptărilor lui Briant, vasul pierduse oarecum din viteză în urma ruperii mizenei și îl pândeia acum primejdia ca valurile ce năvăleau din spate, venind cu mai multă viteză decât aceea a iahtului, să-l inunde.

Dar ce puteau face? Nu mai aveau nicio fărâma de pânză pentru adaos.

Lunii martie din emisfera australă îi corespunde luna septembrie din cea boreală, așa că nopțile sunt cam tot atât

de lungi ca și zilele. Deci, fiind ora patru dimineața, era de așteptat ca dinspre răsărit, adică din direcția în care gonea *schoonerul*, să se ivească o geană de lumină.

Și poate că, odată cu zorile, furtuna avea să piardă din intensitate! Nu era exclus nici ca în zare să se arate vreun țarm, și atunci soarta sărmanului echipaj de copii să se schimbe dintr-o clipă într-alta. Totul ar fi fost cu puțință de îndată ce întâia geană de lumină ar fi tivit adâncurile zării.

Către patru și jumătate, o îngânare de ziuă se furișă înspre zenit. Din păcate, fâșiile de cețuri nu te lăsau să vezi nici la un sfert de milă. Simțeau cum pe cer norii alergau într-o goană nebună. Uraganul nu se domolise nicidecum și, în larg, marea clocotea înspumată toată de rostogolirea valurilor. *Schoonerul*, aci ridicat pe o creastă de val, aci prăbușit într-un abis, s-ar fi răsturnat în nenumărate rânduri de-ar fi fost izbit din coastă.

Cei patru tineri nu-și luau ochii de la noianul de valuri despletite. Își dădeau bine seama că dacă furtuna nu încetează, sunt pierduți. Nici urmă de îndoială că iahtul nu ar mai putea ține piept încă douăzeci și patru de ore și, până la urmă, năvala de ape l-ar sfârâma.

Deodată, Moko strigă:

— Pământ! Pământ!

Printr-un luminiș între cețuri destrămate, lui Moko îi păru că i se arată un dâmb vioriu în răsărit. Să se fi înșelat? Cât de ades înfiripările acelea din zare nu sunt altceva decât învolburări de nori!

— Pământ? tresări Briant.

— Pământ! strigă Moko. Uite, colo, la răsărit! Și arată cu mâna un punct spre orizont, acum năpădit de cețuri.

— Ești sigur? întrebă Doniphan.

— Da, da, sigur! răspuse Moko. Dacă se mai destramă ceața, uitați-vă atent... colo... mai la dreapta de catargul mizenei! Uite-! Uite-!

Cețurile destrămate se ridicau acum tot mai sus, lăsând marea liberă. În curând, oceanul se desfășură în toată imensitatea.

— Da, da, pământ! Îi văd, îl văd! strigă Briant.

— Și încă șes! spuse Gordon, care-l privise cu luare-aminte.

Nu mai rămânea nicio îndoială: pământ, continent ori insulă, cam la cinci-șase mile, pe o largă întindere la orizont.

Cu direcția ce o urmau și din care furtuna nu le da pas să se mai abată, în mai puțin de o oră aveau să fie aruncați la țarm. Totul era ca vasul să nu fie zdrobit de puzderia de colți de stâncă, înainte de a ajunge pe uscat. Dar copiii nici că se sinchiseau. Pământul, acesta, răsărit în fața lor deodată, nu putea fi decât salvarea lor.

Dar iată că vântul se umflă din nou și mai turbat. Iahtul, împins ca o jucărie, gonea nebunește către țarmul care se profila acum ca zugrăvit în tuș, pe cerul alburii. Mai în depărtare, țarmul devenea stâncos și înalt cam de 150-200 de picioare. În față se întindea însă un prund larg, nisipos, din care se desprindea, spre dreapta, masa rotundă de copaci ai unei păduri ce înainta către interior.

Eh, dacă iahtul ar avea norocul să acosteze la plaja aceea nisipoasă, fără să se lovească de vreun banc de stânci, sau

dacă ar nimeri în vreun estuar adăpostit, poate că bieții copii ar scăpa cu bine!

În timp ce Doniphan, Gordon și Moko stăteau nemișcați la timonă, Briant, la prova, nu-și lua privirea de la țărmul care se apropia văzând cu ochii, într-atât de repede înaintau. Dar zadarnic căuta vreun loc în care iahtul să poată acosta în condițiuni mai bune: nici urmă de estuar ori de râu și nici de vreo limbă de nisip în care vasul să se împotmolească. Căci chiar din dreptul prundului începea un șir de colți de stâncă, ale căror capete negre ieșeau din valurile împinse de furtună și izbite de pereții de piatră, într-un tumult înspăimântător. Într-un asemenea loc, vasul s-ar prefăce dintr-odată în țăndări.

Briant se gândi atunci că ar fi mult mai bine ca toți să se afle pe punte în clipa când s-ar produce eșuarea și, deschizând capota, strigă:

— Toată lumea sus!

Primul fu câinele, urmat de vreo zece copii care se târâră cu greu înspre spatele iahtului.

La vederea valurilor gata să-i înghită, cei mai mici începură să țipe de spaimă... Către zece dimineața, *schoonerul Sloughi* se găsea în fața țărmului abrupt.

— Țineți-vă firea! Țineți-vă firea! striga Briant.

Și, pe jumătate dezbrăcat, stătea gata să sară în ajutorul celui care ar fi fost luat de un vârtej de apă, căci în mod sigur iahtul avea să fie aruncat pe stânci.

Deodată, un prim zdruncin. *Sloughi* se lovise cu carena de stâncă; dar, deși vasul se cutremurase din toate încheieturile, apa nu apucă să pătrundă pe nicăieri.

Luat pe sus de un val, iahtul fu împins cu vreo cincizeci de picioare mai înainte, fără măcar să atingă stâncile care scoteau cap cu miile, apoi, aplecat pe stânga, rămase locului, într-un clocot neîntrerupt de apă plină de vârtejuri.

E drept, nu mai erau în plină mare, dar până la țărm tot mai era un sfert de milă.